Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 202. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 19, 1980 No. 202. VOL. LXXXVII.

У Ратґерському університеті відкрився курс гри на бандурі

Джерзі Сиrі, Н. Дж. /Л. К./ — У вівторок, 16-го вересня ц. р., тут до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу та Видавництва „Свобода" зайшов молодий ентузіяст гри на бандурі Юліян Китастий та головний інструктор у Школі Кобзарського Мистецтва у Ню Йорку, щоб у розмові з редакторами представити цьогорічну працю у цій школі, її плянування на майбутнє та відкриття окремого курсу гри на бандурі при Ратґерському університеті в Нюарку, Н. Дж.

Юліян Китастий

Інформуючи про новововідкритий курс гри на бандурі при Ратґерському університеті, що розпочався у середу, 10-го вересня, Ю. Китастий сказав, що це вперше бандура знайшла місце в програмі американського університету, викликавши велике зацікавлення і ентузіязм музичного факультету і професорів цього університету, однак покищо — на жаль, є слабий відгук серед молоді, бо на цей курс записалася мінімальна кількість учнів. На це могли скластися дві причини, — продовжував говорити Ю. Китастий, — або молоді про існування цих курсів ще невідомо, або просто вона не усвідомлює собі, яка це добра нагода засвоїти собі гру на цьому інструменті. А шкода, бо тут ще грає ролю практичний аспект цього навчання — цей курс вповні акредитований університетом і музичним департаментом. На цьому курсі, крім навчання індивідуальної гри на бандурі, заплянowано створити ансамбль, який складатиметься не тільки з бандуристів, але й зі співаків. Навчання на цьому курсі відкрите студентам і з-поза Ратґерського університету; їхній інструктор — Ю. Китастий.

Розповідаючи про жваву діяльність Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку, — Ю. Китастий сказав, — що цього літа під патронатом Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка — в Америці і Канаді, під час молодечих таборів, відбувалися шістьтижневі курси гри на бандурі, які в Америці притягнули понад сто учасників, а в Канаді — 125, з чого на чотирьох курсах інструктором був Ю. Китастий.

В дальшому поінформував гість-бандурист, що Капеля Бандуристів уже на протязі довгих років висилає своїх молодих членів Капелі, які навчають у літніх таборах молодь гри на бандурі. Зокрема, — зазначив Ю. Китастий, — великими успіхами втішались цьогорічні літні курси,

У Ню Йорку, — інформував редакторів Ю. Китастий, — в Школі Кобзарського Мистецтва в четвер, 11-го вересня, уже розпочався новий рік курсів гри на бандурі. Ця школа складається із концертового ансамблю, в якому навчається 25 курсантів, та з чотирьох відділів для інструкції початківців гри на бандурі з Метропольного Ню Йорку; тут є 40 курсантів, а крім цього є декілька учнів, які мають приватні лекції. Разом, включно з ансамблем, у цій школі навчається 70 курсантів.

Відкриваючи плянування цієї школи, — Ю. Китастий розповів, що цього сезону Ансамбль, який досі займався тільки інструментальним навчанням, сюди включить і вокальну частину й приготовляє новий репертуар. А також на День Подяки в Ню Йорку заплянowано чотириденний інтенсивний курс, на який запрошено інструкторів з Капелі Бандуристів. У плянах школи — журнал „Бандура", який розпічне своє існування з 1981 роком.

Особи зацікавлені курсами гри на бандурі при Ратґерському університеті можуть телефонувати до Ю. Китастого на число телефону: /212/ 254-2897, або до проф. Тараса Гунчака на число: /201/ 635-5993.

• УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА •

ПОКАЗ МОДИ ЕВГЕНІЇ ТРІСКИ

Нюарк, Н.Дж. — Заходами 86-го Відділу СУА тут в суботу, 11-го жовтня ц.р., о год. 7-ій вечора в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню відбудеться показ моди проєкту Евгенії Тріски. Вступ з перекускою — 5 долярів, емерити і студенти — 3 доляри. Ввесь дохід призначений на розбудову Українського Музею.

ОСЕРЕДОК СУМА РОЗПОЧИНАЄ СЕЗОН

Ню Йорк, Н.Й. — Осередок Спілки Української Молоді Америки ім. ген. хор. Тараса Чупринки розпочинає в суботу, 20-го вересня ц.р., осінньо-зимовий сезон зайнять і праці. Сезон розпічнеться апелем молоді у великій залі Дому ОУВФ при 136 2-га евеню. Управа Осередку, яка успішно діє під головуванням Корнеля Василика інформує, що можна ще вписувати дітей до Юнацтва СУМ-А від 6 років вгору, а також до Школи Українознавства від 1-12 кляс, дошкілля і англомовної кляси. При Осередку діють: великий дівочий хор „Жайворонки", танцювальний ансамбль „Верховинці" та різні інші мистецькі гуртки, до яких можна вписувати молодь. Канцелярія Осередку працює кожного вечора, а також в суботи.

С. І Н. КАРАВАНСЬКІ ВИСТУПЛЯТЬ В ЮТИЦІ

Ютика, Н.Й. — В суботу, 20-го вересня ц.р., тут о год. 6-ій вечора в Українській католицькій авдиторії при 6 Катедж пл. відбудеться зустріч Святослава і д-р Ніни Караванських з громадянством. Зустріч влаштовує Відділ УККА в Ютиці.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР С. КАРАВАНСЬКОГО

Чікаґо, Ілл. — Заходами Українського Інституту Модерного Мистецтва і 84-го Відділу Союзу Українок Америки тут в суботу, 27-го вересня ц.р., о год. 7-ій вечора при 2320 Вест Чікаґо евеню відбудеться літературний вечір Святослава Караванського. Слово про автора скаже проф. Марта Кухар, а у мистецькій частині виступить тріо „Пісня" 29-го Відділу СУА. Після офіційної програми — зустріч з автором при каві.

ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ ФЕСТИН—ПІКНІК

Бавнд Брук, Н.Дж. — Година українських мелодій — радіо і телепередача Романа Мариновича влаштовує тут в неділю, 21-го вересня ц.р., початок о год. 12-ій вполудне — телевізійний фестин-пікнік. Грає оркестра „Чари"; вступи: 3 доляри — для молоді і емеритів — 2. Дохід призначений на фонд українських телевізійних програм.

Заповідаються численні конфлікти в Асамблеї ОН

Ню Йорк, Н.Й. — Перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй, яка почалася у вівторок, 16-го вересня, є цілий ряд проблем, довкруги яких передбачені глибокі конфлікти.

Першою з них буде арабсько-ізраїльський конфлікт, який останньо дуже загострився. Другою буде питання державної самостійности Намібії, колишньої Південно-західньої Африки. Ще іншими конфліктними справами буде напад Совєтського Союзу на Афганістан, а В'єтнаму на Камбоджу. У зв'язку з кандидатурою Куби до Ради безпеки виникне справа кубинського експедиційного корпусу, який з наказу Москви інтервеніює збройно в різних частинах Африки, а також підготовляє збройні інтервенції в інших частинах світу. Будуть ще й інші контроверсійні питання, які є відбиткою існуючих конфліктів у світі, що здебільшого мають спільну базу, а саме агресію Совєтського Союзу.

Арабсько-ізраїльський конфлікт загострився в останньому часі після схвалення ізраїльським парляментом закону про влучення східнього Єрусалиму, який до війни 1967 року належав до Йорданії, в склад Ізраїлю і перенесення туди головних установ ізраїльського державного керівництва. Єрусалим фактично інкорпорований в Ізраїль, але араби постійно оспорювали це й мали надії, що їхні претенсії якимсь чином хоч частково можуть бути задоволені.

В Намібії, яка є під контролею Південно-африканської республіки, підтримувана Москвою партизанка домагається негайної самостійности. Одначе Південна Африка, яка фактично відповідає за спокій і безпеку тих просторів, не погоджується на те й приготовляє відповідні кадри, які перебрали б у недалекому майбутньому владу в країні.

В справі представництва Камбоджі в ОН буде, згідно з опінією осіб поінформованих про справи тієї інституції, потверджено представництво Поль Пота з уваги на те, що новий уряд Генґа Самріна був насаджений в'єтнамськими военними частинами. В справі Афганістану Захід буде намагатися, щоб Генеральна Асамблея знов поставила вимогу до СССР вивести звідтам свої збройні частини й залишити населенню Афганістану рішення, яку владу він хоче мати.

Об'єднані Нації матимуть тепер 154 членів після прийняття островів св. Вінсента і Ґренади в їхній склад.

Іранський парлямент відложив справу закладників

Теґран, Іран. — Іранський парлямент відбув бурхливу сесію в справі дальшого поступування відносно американських закладників. До голосу зголосилося понад 90 депутатів. Одначе, виголошено тільки 15 промов, з яких більшість була своєрідною маніфестацією відданости ісламові і його ідеям, але мало торкалася самої справи.

В запалі виступів тон дискутантів підносився і кожен новий з них вимагав чогось спеціяльного для „покарання" закладників і Америки. Предсідник парляменту аятолла Гашемі Рафсанджані зорієнтувався, що така дискусія нікуди не веде, а тільки розпалює пристрасті й дає нагоду демагогам написуватися, перервавши її, заявив, що дискутувати можна тільки в процедуральних справах. Охочих дискутувати у формальних і процедуральних справах не було. Тоді перед парляментом поставлено внесок передати цілу справу спеціяльно для неї покликаній студійній групі.

Студійна група має складатися з десяти депутатів. У четвер, 18-го вересня, парлямент її зформує. Після цієї ухвали відбулася дискусія: що та група має зробити, які її компетенції, яка буде дальша процедура полагоджування тієї справи. І тут знову впали заяви й побажання такого роду, що коли б їх вдоволити, то невідомо, як і коли справа закладників закінчилася б. Одні далі вимагали будь-якого суду, інші пропонували, щоб група десяти не лише простудіювала справу закладників, але взагалі історію американсько-іранських стосунків. На цьому дискусію перервано до четверга.

Після тієї першої дебати в парляменті голоси поділилися в оцінці того, який буде її дальший розвиток. Одні сподіються недалекої позитивної полагоди. До цих належить здимісіований, але ще виконуючий обов'язки міністра закордонних справ Садеґ Ґотбзадеґ, який заявив: „Найважливіше, що проблему відбльоковано і почався розвиток її". Ґотбзадеґ висловився далі, що заява аятолли Хомейні з оминенням вимоги „покаяння" з боку ЗСА обов'язуюча й надалі. Інші висловили думку, що парлямент буде додавати до неї свої додатки.

Після отримання останніх відомостей про справу закладників з Теґрану президент Джіммі Картер заявив: „У цьому моменті немає виглядів на швидку полагоду тієї справи".

Японія зміцнює свою міжнародну активність

Токіо, Японія. — До Токіо повернувся міністер закордонних справ Японії Масайоші Іто, який відвідав столиці п'яти держав: Китаю, Індії, Бурми, Таїлянду та Пакістану. Метою його поїздки було обговорити з урядами п'ятьох азійських держав питання зміцнення японської політичної і дипломатичної діяльности у світі. Крім цього у своїх розмовах він порушив цілий ряд актуальних політичних проблем, як, наприклад, совєтський збройний напад на Афганістан.

Уже попередній прем'єр Японії, недавно померлий Масайоші Оґіра плянував і обговорював з урядом різних країн конечність оживлення японської міжнародної політики. Тепер ті його пляни новий уряд починає переводити в життя. Японія, якій міжнародними зобов'язаннями й власною конституцією було заборонено зброїтися в інших цілях як безпосередньої самооборони, на протязі 35 років від закінчення Другої світової війни вийшла на передове місце серед потуг світу, насамперед своїми економічними й технічними здобутками, а в слід за тим своєю загальною потугою.

РОБІТНИКИ В ПОЛЬЩІ ТВОРЯТЬ НЕЗАЛЕЖНІ ПРОФСПІЛКИ

Варшава, Польща. — Пресові агенства інформують, що після загального припинення страйку в Ґданську у висліді домовлення між Робітничин комітетом і урядовою делегацією, яка, між іншим, погодилася на домагання роботників, що представники до профспілок повинні бути обрані бальотами робітників, а не назначувані урядом, в Польщі почала цілковито мінятися структура робітничої репрезентації, про яку покищо урядова преса мовчить не знаючи, як поступити у цій справі.

У вівторок, 16-го вересня ц. р., згідно з інформацією Ассошієйтед Пресс, робітники сталеварень у Польщі внесли формальне прохання до уряду про затвердження їхньої незалежної профспілки і про цей випадок повідомило також офіційне польське пресове аґенство ПАП, не згадуючи нічого про реакцію уряду і про евентуальні наслідки у випадку затвердження такої профспілки. Західні політичні спостерігачі кажуть, що цей випадок може стати нечуваним досі прецедентом у Східній Европі, бо така профспілка була б першою в комуністичному бльоці держав. Прохання було внесене до повітового суду у Варшаві робітниками сталеварень в Катовіцах, — говориться в інформації згаданого аґенства.

Казімєж Світонь, довголітній активіст в робітничому русі, заявив в телефонічній розмові із західніми кореспондентами, що їхня профспілка в Катовіцах нараховуватиме біля 14,000 членів. Він висловив надію, що до їхньої групи долучаться також робітники споріднених фабрик і підприємств.

Польське урядове аґентство інформує, що також в Ґдині робітники вирішили голосуванням вийти з урядом контрольованої профспілки і створити виборну юнію, яка репрезентувала б понад 20,000 портових робітників у тій місцевості. Ґданський комітет, який вів переговори з урядом, задумує скликати в грудні конвенцію льокальних незалежних юній для оформлення Центральної ради профспілок, яка мала б заступити існуючу Раду контрольовану урядом і Компартією.

Покищо Робітничий комітет і льокальні профспілки допільновують, щоб були дотримані обіцянки уряду про загальну підвишку платень, яка охоплюватиме біля 12 мільйонів робітництва.

В Америці

КОНҐРЕС ЗСА, турбуючись мілітарною перевагою Совєтського Союзу і нецілковитою готовістю американських бойових частин, потвердив голосами 351 до 42 військовий бюджет в сумі 157,5 більйона долярів. Політичні спостерігачі звертають увагу, що це перший раз на протязі останньої декади, що Конґрес не намагався обтинати запропонованої Урядом суми, а радше додав до неї відповідну квоту, яку Пентаґон може зужити для загальної підвишки платень для військовиків.

УРЯД ФІДЕЛЯ КАСТРА НА КУБІ, на превелике здивування ЗСА й інших західніх держав, зайняв гостре становище до справи перехоплювачів літаків і скеровування їх на летовище в Гавані. Речник кубинського уряду заявив, що в майбутньому перехоплювачі будуть поставлені перед кубинський суд і отримуватимуть більші вироки. В окремих випадках Куба передаватиме перехоплювачів американським властям для покарання згідно з існуючими в ЗСА законами. Державний секретар Едмунд Маскі висловив задоволення з приводу такої постави Куби, назвавши таке потягнення „позитивним кроком в поборюванні тероризму".

СЕНАТСЬКА ПІДКОМІСІЯ для розслідування злодіянь Біллі Картера отримала нові докази про те, що Біллі мусів знати наперед про зустріч президента Джіммі Картера в дні 6-го грудня 1979 року з репрезентантом лівійського уряду, бо він ці відомості пізніше використовував у переговорах з Лівією і після одержання від цієї держави 220,000 долярів за послуги. Філіп Джей Вайс, секретар Президента для справ номінацій, зізнаючи перед підкомісією заявив, що він допомагав влаштовувати зустрічі президента Картера з Алі А. Ель-Гудері, репрезентантом Лівії у Вашінґтоні, але це було зроблено перед його розмовою з Біллі Картером. Підкомісія розслідує тепер, чи близькі співробітники Президента також не були замішані до цієї афери.

ЕЛДРІДЖ КЛІВЕР, колишній лідер радикальної негритянської організації „Чорна пантера" заявив, що негритянське населення повинно підтримувати у виборах Роналда Реґена. Клівер, автор і колишній в'язень, підкреслив, що він і його прихильники підтримували в 1976 році Джіммі Картера на президента, але Президент, мовляв, вже таки по виборах відвернувся від негритянського населення країни. Крім того Клівер не схвалює також закордонної політики, що її веде теперішній Уряд ЗСА, бо вона є дуже контроверсійною.

ЗГІДНО З ОПИТОМ, переведеним останньо газетою „Ню Йорк Таймс" і телевізійною станцією Сі-Бі-Ес, Роналд Реґен має яснішу візію майбутности американського народу і більші провідницькі здібності, як президент Джіммі Картер. Але велика більшість запитаних заявили, що Картер краще розуміє проблеми і ролю Президента ЗСА і має більше зрозуміння до біднішого прошарку населення. Якщо Роналд Реґен буде вибраний на президента, — кажуть ці запитані, — існує більша небезпека військової конфронтації, головно із Совєтським Союзом, але рівночасно більші вигляди на поправу американської економіки.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ДЖЕРАЛД ФОРД, виступаючи у стейті Монтана в користь республіканського кандидата на конґресмена Біллі Емерсона, заявив, що „економічна політика теперішнього Уряду рівняється катастрофі". Форд відмітив, що він покинув бюро Президента з 4,8 відсотками безробіття і 6,25 відсотками інфляції і ці відсотки Джіммі Картер називав у своїй передвиборчій кампанії в 1976 році „мізерними досягненнями уряду". „Якщо порівняєте теперішній відсоток безробіття і інфляції, — заявив Джералд Форд, — то матимете справжній образ господарських здібностей теперішнього Уряду".

СОМОЗА ЗГИНУВ В АТЕНТАТІ

Асунсіон, Параґвай. — Невідомі вбивці виконали у середу, 17-го вересня ц.р., вдалий атентат на колишнього диктатора Нікараґуи Анастазіо Сомозу, обстрілявши його авто із скорострілів і базук. В атентаті загинув Сомоза і його дорадник та водій авта. Параґвайська поліція розшукує за шістьма особами, які мали б бути злогадними виконавцями замаху і мали б належити до сквадрону спеціяльно вишколених вбивників в Нікараґуа.

Анастазіо Сомоза

Тіло Сомози було поцілене 25-ма кулями з автоматичної зброї, а його автомобіль був цілковито знищений ракетою, вистріленою із другого поверху будинку, який приміщується два квартали від президентського палацу у якому живе президент Параґваю Альфредо Стреснер.

Сомоза, якому було 54 роки, і його родина рядила країною від 1936 року, аж до часу його втечі в 1979 році спочатку до З'єднаних Стейтів Америки, де він придбав хату на Фльориді, а потім до Параґваю, де він дістав дозвіл на постійне перебування. Батько Сомози, також на ім'я Анастазіо, загинув в атентаті в 1956 році.

В Манаґуа, столиці Нікараґуи, військова хунта і так звані сандіністи, які перехопили владу у тій південно-американській країні під кінець минулого року, заявили, що уряд Нікараґуи немає нічого спільного з виконанням атентату.

Ген. Сомоза є градуантом Військової академії ЗСА у Вестпойнті, Н.Й., і свого часу був беззастережним приятелем ЗСА, обороняючи американські інтереси у Латинській Америці. Він був також близьким приятелем президента Параґваю Стреснера, який весь час підтримував політично і морально Сомозу під час його урядування.

Уряд Коста Ріки відмовився від коментування вбивства Сомози, а офіційні речники Венесуели, країни, яка допомагала сандіністам повалити уряд в Нікараґуа, заявили, що вбивство Сомози є пересторогою для всіх диктаторів.

Лідера опозиції в Південній Кореї засуджено на кару смерти

Сеуль, Південна Корея. — Воєнний суд у Сеулі, Південна Корея, засудив лідера опозиції Кіма Дай Джунґа на кару смерти. Його 23-ох співобвинувачених засуджено на 3 до 20 років тюрми. Присуди ці заскочили світ своєю суворістю й заповіджені вже формальні протести з боку різних держав. Оборонці засуджених заповіли апеляцію до вищого військового суду.

Кіма звинувачено в різних протиурядових акціях, які прокуратура підтягнула під кваліфікацію антидержавних, а військовий суд з тією кваліфікацією прокуратури погодився. Два головні закиди під адресою Кіма були: організація нелегальних політичних формацій з участю комуністів, ціллю яких були скинути діючий уряд і змінити систему та участь в заворушеннях у Кванджю, які потягнули за собою жертви в людях. Хоч Кіма і його співобвинувачених арештовано день перед вибухом тих заворушень, але прокуратура закинула йому участь в організованні та в намові до вуличних виступів, а суд закид прокуратури прийняв.

Суд тривав довго, цілий місяць була нагода переслухати велику частину, якщо не всіх свідків оборони, одначе, воєнний трибунал відхилив внески оборонців на покликання свідків оборони. В часі слідства деякі обвинувачені, між ними Кім частково признались до закидуваних їм злочинів, одначе на суді своє признання відкликали й подали, що попередні зізнання зложили під примусом і наслідком тортур. Суд ані відклику, ані заяви про тортурування не прийняв до відома, ані не перевів розгляду справи тортур. Звіти в пресі зі судової залі і з перебігу процесу були цензуровані діючою військовою владою, а закордонним креспондентам дозволено брати участь тільки через назначених представників-репортерів, а опісля їх звіти також були цензуровані.

Якщо б вищий воєнний суд затвердив вироки першої інстанції, тоді ще прислуговує засудженим право звернутися до президента генерала Чун Ду Гвана з проханням уласкавлення. Та ціла процедура забере ще довгі місяці.

У світі

В СТОЛИЦІ САН САЛЬВАДОРУ терористи заатакували американську амбасаду антитанковими ґранатами. Ґранати були націлені на поверх, де міститься бюро амбасадора. Людських жертв немає, бо напад відбувся в часі обідньої перерви, коли нікого в бюрах не було. Атаку переведено з недалекого сусіднього будинку правдоподібно лівими терористами, які відомі на терені Сан Сальвадору власне з уживання такої зброї, яка здебільшого совєтського походження. Ліві терористи поборюють хунту трьох цивільних і двох військовиків, які минулого жовтня усунули уряд президента Карльоса Гумберта Ромеро і керують країною. Дотепер наслідком нападів терористів і в боротьбі з ними загинуло в Сан Сальвадорі понад 6,000 людей.

В ЖЕНЕВІ ПОМЕР НА 84-МУ РОЦІ ЖИТТЯ психолог і дослідник розвитку дитини Жан Піже. Піже положив основи модерному розумінню розвитку дитини. Він ствердив, що кожна дитина, починаючи її народженням, розвиває й будує свій модель світу, свою концепцію реальности. Нові факти й нові досліди поширюють і зміцнюють, або ревідують попередні концепції. В цьому власне полягає духовий розвиток дитини, який у кожному випадку відбувається своїми індивідуальними дорогами й етапами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Associatio Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Світ Божий закований в пута"

Коли на Захід якимсь чудом дістався звіт, компромітуючий Раду у справах культів у СССР, члена цієї Ради В. Фурова, і в ньому поміж секретних порад, як утримувати в „чорном тєлє", під своєю владою церковний клир і вірних всієї совєтської Російської Православної Церкви, була подана також довірочна характеристика ієрархії тієї Церкви, — тоді читач на Заході довідався, що не всі ті ієрархи однакові, а що їх поділяє автор на три категорії.

Одна категорія цілком певна для совєтського уряду „на словах і на ділі проявляє свою льояльність до уряду" і „не проявляють особливої активности в поширюванні впливів православ'я серед населення", за що звіт їх, очевидно, хвалить, як чесноту, ставлячи їм таку характеристику: „вони реально усвідомлюють, що наша держава не зацікавлена у підвищенні ролі релігій і церкви в суспільстві".

Друга категорія теж льояльна до влади, але вони — хоч про людське око — дбають про „підвищення ролі Церкви в особистому, сімейному і суспільному житті". Це, звичайно не до вподоби владі.

Третя категорія — ці і зовсім неблагонадійні для совєтської влади і КҐБ — як це виходить зі звіту, що пише так: „Це та частина єпископату, в якої в різний час проявляються спроби обійти закон про культи, декотрі з них консервативні релігійно"... Тут згадуються митрополити Ніколай зі Львова, архиєпископ Паладій з Житомира і єпископ Савва з Чернівців. Це писалося в 1975 році і треба було сподіватися нагінки і суворих „адміністративних заходів" для названих „м'яких" церковних мужів, або ж їхнього прилюдного каяття.

І так і сталося: одні з цих критикованих ієрархів вже зміщені з їхніх постів і переселені в інші місцевості, дехто з них помер, а ось від митрополита Львівського й Тернопільського Ніколая, якого українські перекладачі за кордоном українізують і пишуть „Миколай", у совєтській газеті, контрольованій КҐБ, що виходить українською мовою в Києві для закордону, у „Вістях з України" з 31-го липня є статтейка „Минулого не повернути" про розмову одного з редакції газети з цим митрополитом Ніколаєм, де він вже цілком реабілітувався в очах влади нападами на „унійтську ієрархію, що в часи фашистської навали вірно слугувала окупантам"; запевненнями про те, як західні українці „повсюдно заявляли про своє бажання порвати з унією і відновити духовну єдність з Російською Православною Церквою" і про „підступну діяльність" ісусовців, які „сіяли розбрат і ворожнечу". Митрополит Ніколай аж падає, доводить в розмові свою рабську залежність від режиму, щоб догодити і комуністичній владі і щоб підтвердити правильність оцінки о. М. В. Журавського всього майже клиру сьогоднішньої Російської Православної Церкви в СССР. Цю оцінку отця Журавського „на отмщеніє язикам і в науку людям" — сказав би Шевченко — наводить стаття в „Свободі", що в СССР „державним ідеологічним органам удалося з священика зробити служителя культу, а священик і служитель культу — це не те саме. Священик — це духовна особа, а служитель культу — ремісник, який заробляє гроші.

Тепер, як бачимо з інтерв'ю митрополита Ніколая, його Фуров чи Куроєдов, і заступник і голова Ради у справах культів, вже сміло можуть дати до першої категорії, забравши з третьої — неблагонадійної в совєтських очах.

І це все, що відбувається з Церквою і її священиками в СССР, не має прецеденту ніде в світі. Це воістину властиве лише російській імперії, де „москалі і світ Божий в пута закували". І це давно вже сказав нам великий Тарас.

Небувала, а з цим і незвичайна, як на совєтські обставини, стаття появилася у київській ґазеті „Молодь України" — п. з. „Сторінки вирвані з історії". Автором її є Є. Череватенко, член археологічних експедицій у підсовєтській Україні.

У чому небувалість цієї статті? А в цьому, що Є. Череватенко, відкидаючи втерту совєтську фразеологію, відкриває правду, відкриває неймовірно сумну дійсність, вказуючи на руйнування пам'яток української культури на Запоріжжі. Зразу, вдаючись до іронічного тону, він пише, що в совєтській пресі кишить від різних „сенсаційних" репортажів під такими гучними заголовками, як, наприклад: „Кургани дарують золото", „Скарби курганів Запоріжжя", у яких репортажисти розписуються над тим скільки то скарбів давньоминулого відкрито в отих курганах. Проте, — стверджує автор, — як багато більше було б знайдено різних цінностей, якщо б не руйнування курганів бульдозерами.

Новий район

На посилення свого твердження Є. Череватенко зупиняється на новому житловому районі Запоріжжя — Бабурці, що його побудовано на правобережжі Дніпра. І нібито схвалюючи, що тут виріс нічого собі — „розкішний район", він рівночасно дорікає совєтським місцевим властям, що вони завчасу не додумалися до цього, щоб викликати археологів з Києва, які, дослідивши ці терени, змогли б там знайти „предковічні скарби", які „зробили б славу археології будь-якій країні світу". Але так не сталося, — пише автор, бо — „все пішло під бульдозер". І коли в черговий день, деякі з членів експедиції прийшли поглянути на розрите місце бульдозерами, побачили — „як серед битої цегли і керамічної плитки валяються фраґменти зрубних горщиків, вік яких — три з половиною тисячі років. Це були рештки посудин, які так і не з'явилися на стендах запорізьких музеїв"... Сьогодні цих бабурських курганів уже небагато, — продовжує він, — чотири-п'ять побіля цього житлового району, а з цим в автора зринає тривога: „Що на них чекає! Невже доля попередників!".

Любов Коленська

„СТОРІНКИ ВИРВАНІ З КНИГИ ІСТОРІЇ"

Відтак Є. Череватенко нагадує цей факт, що в 1966 році експедиція Інституту археології АН УССР налічила поблизу села Біленького (Запорізький район) 113 курганів. Із цього часу пройшло чотирнадцять років. Коли підрахувати кургани сьогодні, то з них усіх залишилося приблизно всього двадцять. І тут автор уже без обиняків стверджує, що це „просто недбале ставлення до історії, до культурної спадщини". А там, ще підсилює свій закид, бож пише: „А чи не заслабкі це слова в даному випадку? Адже темпи, з якими щезають кургани, нагадують швидше археологічну катастрофу".

Йдучи дальше за аналізою цього загрозливого явища, Є. Череватенко пише, що крім недбальства, які довели до руїни курганів, існує ще інша причина, а це грабунки. В пошукуваннях за скарбами, кургани грабовано — і скитський час, і в сарматський, і в добу середньовіччя. Грабували їх „дуже інтенсивно" — в XIX сторіччі, а теж і сьогодні археологи знаходять цьому „речеві докази" — „сліди сучасних заступів, кайл"... Але, на його думку, — „найбільшої шкоди завдають курганам новітні, озброєні могутньою технікою руйначі". Щоб підтвердити свою думку Є. Череватенко наводить ще один приклад, себто, що в 1928 році Кам'янські кургани проголошено заповідником, а в 1948 році це городище перетворено на історичний заповідник. І хоча цих постанов не скасовано, — зазначає Є. Череватенко, — але тут довший час перепроваджувано „будівельні роботи, самочинно руйнували оборонний вал, звозили сюди сміття". І якщо б не інтервенція громадськости і місцевих газет, які назвали це „актом вандалізму", було б впроваджено туди ескаватори, які дощенту зруйнували б ці кургани. Але, на жаль, преса відгукнулась запізно... — вболіває автор.

Не окремі випадки

Подібна доля зустрінула Олександрівську фортецю на Запоріжжі, яка колись, у минулому, відограла велику ролю. У період боротьби з турками і татарами. Бож Череватенко пише, що на цьому терені вже знесено кілька цікавих будинків XIX сторіччя, а з інших, що уціліли, позбивано архітектурні прикраси. І аж коли знову цей вчинок засудила місцева преса — „руйнацію вдалося пригасити".

Найбільше в тому лихо, що це не окремі випадки, а нищення курганів відбувається й на багатьох інших обширах. Притому Є. Череватенко не має пощади і для місцевого Товариства охорони пам'ятників. Він твердить, що коли поспитати співпрацівників цього Товариства, як це діється, що вони досі не зареаґували на винищування курганів, ті відповідають: „Ми ж повинні охороняти пам'ятники історії та культури. А при чому ж тут пам'ятники археології?"

Уся руїнницька робота, — Пише автор, — яка зветься — „обживати кургани", а насправді це ескаватори, леміші плугів і ножі бульдозерів перемішують із землею уламки „ліпної, кружальної кераміки, залізні, бронзові і золоті вироби — предмети матеріальної культури відшумілих століть". І пишучи про це, Є. Череватенко не втримується від глузливої завваги: „Звичайно ж технічний прогрес. Звичайно ж економіка. Але подеколи з потребами економіки прагнуть прикрити зневажливе ставлення до історичної культурної спадщини. Деякі господарники ще й хизуються: «Ми їх (кургани) не знищуємо, ми їх окультурюємо». Але для цього слід, як мінімум, самому бути культурною людиною".

Втрачені скарби

Є. Череватенко вслід за цим перестерігає, що на превеликий жаль, археологічні багатства вичерпуються, — „і край їм — особливо при бездумному, безгосподарському використанні, може настати навіть раніще, аніж ми уявляємо". І щоб до цього не прийшло він закликає — „шанувати себе, свою історію, яка є часткою вселюдської історії". Він закликає, щоб не „поспішати нищити кургани", бож за декілька десятиліть вони зможуть послужити науці джерелом інформації. На його думку, їхня охорона — це обов'язок кожного — „щоб зберегти їх для нащадків, як найдостовірніше свідчення про наше минуле". Він пише, що кожен зруйнований курган — „це втрачені безповоротно відомості про наших попередників на землі, тобто про нас самих. Це — сторінки, видерті з книги історії, історії мистецтва, з пам'яті народної. Видерті додамо, підступно, злонавмисно, всупереч діючим законам". Тому, — пише Є. Череватенко, - тут докори і догани не вистачають, а за злочин слід притягати винних до відповідальності".

Безперечно, що стаття Є. Череватенка — небувала і незвичайна, зокрема серед повені інших статтей у совєтській пресі, які перенасичені пропаґандою, вістками в яких ані крихітки правди,

(Закінчення на стор. 3)

Леся Лисак-Тивонюк

„ПАМ'ЯТЬ Є УСЛУЖНА"...

З цілорічного навчання перед іспитом зрілости предмету, що звався шумно „пропедевтика філософії", залишилося тільки однісіньке речення. Те, що в заголовку, про „услужну пам'ять". В інтерпретації молодої, але зате дуже серйозної вчительки, яку ми звали „пані професор", звучало це як аксіома. Щось непомильне, над яким не вільно дискутувати. Зрештою, сорок років тому гімназійні учні навіть не мріяли про якісь дискусії зі своїми вчителями. І в навчанні було тоді чимало різних аксіом. От хоч би цим разом з фізики, що „атом є найменшою неподільною частиною матерії". Не здогадувався навіть наш симпатичний „фізик", що за всього пару років, у воєнний час, його аксіома перестане бути аксіомою: „нероздільний" атом став розбитий!

Узброєні теоретичними знаннями, пішли ми в життя і світ по іспити зрілости з вірою, що наша пам'ять буде нам вірно служити. Що повсякчасно буде підказувати все те, що потрібне. Годі дивуватися — молодим завжди „море по коліна". А відносно пам'яті — скоро виявилося, що вона ніяк не є „слугою", вона стала дуже химерним та капризним супутником!

Ця сама пам'ять, яка поводилася бездоганно перед і під час матури, раптом виявилася зовсім... тупою, коли з приходом совєтських „визволителів" мусіла вивчати накинені їй „мудрощі" — так звану совєтську конституцію та історію партії. Мозольно визубриш два-три розділи, а за часок — пам'ять, мов впертий осел нічого не пригадує! Та за це, моя пам'яте, можу бути тобі тільки вдячна. Ти немов знала, що в дальшому розвитку війни, совєтська „конституція" буде мені, Богу дякувати — зовсім зайва.

Та згодом, пам'яте, ти вже не була така милосердна. Коли, рятуючи життя у воєнній заверюсі, ми опинилися поза межами рідної землі, ти безнастанно нашіптувала: „а пам'ятаєш, як ще недавно було вдома?"

Підказувала дослівно на кожному кроці тоном суворого прокурора. От, побачила людина крізь огорожу німецького робітничого табору якесь квітуче дерево, а пам'ять вже поспішає: „а пам'ятаєш, як у нас вдома цвіли сади?" Або йшла людина з „діпівського" табору заміняти у тирольських „баверів" сахарину на кілька картопель, побачила придорожне Розп'яття, піднесла руку, щоб зробити знак святого хреста, а тут пам'ять нашіптує: „пам'ятаєш, як вдома, при пільних дорогах були такі розп'яття? Як дівчата прибирали їх віночками з пільного зілля?" Тоді котилися болючі сльози. Чи знаєш, пам'яте, яким терпінням є згадувати те, що було дороге й проминуло безповоротно?

Та, може, ця болісна прислуга пам'яті була потрібна, конечна? Що бо вартує людина, яка забуває про своє рідне? Тому не вмовкай, пам'яте, пригадуй до кінця днів.

Інколи ти, пам'яте, йдеш на корисний компроміс. Є, наприклад, люди, які не хочуть повертатися думками до переживань з „діпівських" часів. Тоді бо люди — не зі своєї вини — мусіли користати з ласки-милостині: таборової зупи, унрівських „лахів". Це було принизливе почування. Зате з поблажливою усмішкою можеш пригадувати наші перші кроки у „новому житті" за океаном. Наші намагання й зусилля станути на власні ноги, не бути нікому тягарем. Заробити на прожиток чесною працею рук. Тому зовсім не соромно пригадати тепер, як тоді купували старі вживані меблі й таку ж одежу у „секенд генд" крамничках. Адже ми починали дослівно з нічого.

Та тепер, моя пам'яте, маю до тебе деякі претенсії. Якщо ти, згідно з „аксіомою", є услужна, чому дозволяєш мені вряди-годи затріснути двері авта, залишаючи ключі на сидженні? Або чому, немов на глум, у телефонічній розмові, раптом зникає з пам'яті відоме прізвище? Воно пригадується так само несподівано годину пізніше. Або ще гірше: зустрічає людина під час вакацій когось, хто цілує її радісно, зве здрібнілим ім'ям, а пам'ять мовчить, як мур. Ніяк негодна пригадати, де і коли ми познайомилися, звідкіля ця сердечна дружба. Констернація, яку маскуєш усіма силами. Бо якже признатися, що зовсім, але то зовсім, не пригадуємо милої особи?

Аж наприкінці виявляється, що сердечна особа була шкільною товаришкою вашої кузинки, або понад тридцять років тому перебувала у тому самому „діпівському" таборі." Ну, і як ви могли мене забути?" — дивується.

Та якою б ти не була, пам'яте, ніщо тебе не заступить. Треба допомагати тобі, чи радше собі самій. У зовсім легкий спосіб: „за свіжої пам'яті" записувати все те, чого не вільно забути. Хоч би такі дрібнички, як в суботу відобрати з хемічної пральні плащ".

Кажеш, пам'яте, що тебе треба вправляти? Так, як спортовець тренує тіло, співак голос. Свята правда. Може б її по давньому, назвати „аксіомою"? І, головне, не варто себе мучити підозрінням, що „забуваю, бо вже старіюся". Бо, якщо б тільки вік відогравав ролю, то вісімнадцятирічна дівчина не забула б ключів в авті,так як пару разів їх забула вже немолода авторка цих рядків.

ЧИ ЮҐОСЛАВІЯ ПІДЕ СЛІДАМИ ПОЛЬЩІ?

(В. Д.) — Події в Польщі та поважні концесії польського комуністичного режиму для робітників, можуть мати небезпечні для комунізму наслідки в інших комуністичних країнах. Якщо польські робітники могли осягнути такі великі успіхи, то Юґославія, в якій є теж комуністична економічна система, є найбільш схильною країною, щоб розпочати подібні економічно-соціяльні експерименти.

„Доктрина Брежнєва"

Після смерти Тіта в травні ц. р., настали загальні побоювання, що СССР, покликаючися на „Доктрину Брежнєва", може захопити Юґославію, не зважаючи на те, що ця країна не є членом держав Варшавського Пакту, як теж не має спільного кордону зі Совєтським Союзом. Але так не сталося.

Успіх польських страйкарів є великою заохотою для пригнобленого робітництва в інших комуністичних країнах, бож коли польські робітники відважилися виступити в обороні своїх прав та проти залізної руки уряду — хоча совєтські війська є в Польщі й навколо Польщі — то чому б не піти робітникам інших комуністичних країн — слідами польських страйкарів.

Спеціялісти юґославських справ є переконані, що немає страху щодо совєтської інтервенції, бо Москва вже давно визнала „окремий юґославський шлях до соціялізму" і сам Тіто заініціював ряд лібералізуючих реформ, включно з конфедераційною реорганізацією уряду та поширення економічної самоуправи.

Однак у 1971 році Тіто почав впроваджувати ретроґресивну реорганізацію партійного апарату для зміцнення контролі економічної самоуправи та здецентралізованого уряду.

Велика заборгованість

Зараз же після смерти Тіта юґославський „безликий колективний провід", станув в обличчі глибокої економічної кризи. І хоча Юґославія — менша від Польщі, її борги за кордоном майже досягають рівня польських боргів. Ця заборгованість постала в наслідок хронічної надвишки імпортів над експортами. А це з цієї причини, що дуже малі експорти не можна збільшити з майже неіснуючими закордонними кредитами, бож імпорти за кордон — драстично зменшилися зі шкодою для штучного життьового рівня та продуктивности й інвестицій. Крім того, в Юґославії існує майже 30-відсоткова інфляція.

Серед таких обставин, а зокрема у відсутності страху перед евентуальною інвазією Совєтського Союзу, многонаціональна динаміка юґославських „федеративних республік", напевно розпочне натиск для лібералізації профспілок, самоуправного механізму, децентралізації і усамостійнення уряду від кліщів комуністичної партії.

Цього роду лібералізація — з повним узглядненням прав людини та релігійної і національної свободи всіх громадян Юґославії — повинна зустрінутися із прихильним відгуком на Заході.

Богдан Певний

ВИСТАВКА СТОЛІТТЯ

(1)

Мова тут про виставку не будь-кого, а самого Пікассо, яка після довгого очікування відкрилась 22-го травня цього року в Музеї Модерного Мистецтва в Ню Йорку і проходила там із незрівняним успіхом до 16-го вересня. Мабуть немає іншого мистця, на індивідуальну виставку якого один з найвпливовіших музеїв світу відвів би всі свої виставкові залі. Ретроспективна виставка Пікассо в Ню Йорку розміром своїм перевищувала навіть ґрандіозну його виставку в Парижі 1966 року з нагоди 85-ліття мистця. Сподіваються, що другої такої виставки влаштувати у майбутньому не буде можливо через розпорошення праць Пікассо по цілому світі.

Коли, після оглядин виставки Пікассо, я з піднесенням ділився з приятелем свіжо отриманим враженням, він зненацька поставив питання: „Скажи, на твою думку, Пікассо феномен чи шарлатан?"

Хоч я не „пікассіст", то все таки був заскочений зухвалістю питання. На таке відповідати мені покищо бракує цивільної відваги. Тяжко знайти людину з елементарним знайомством з мистецтвом нашої сучасности, якій чуже прізвище Пікассо. То вже само собою не абияке досягнення! Пікассо перетворився у міт, а мітів не осуджують! Усе ж скільки таких, що по-справжньому знайомі з його творчістю? Ретроспективна виставка Пікассо в Ню Йорку була особливою нагодою загально пізнати творчість корифея образотворчого мистецтва нашого часу.

Якщо мова про міти, то нагадаймо інший, корінно зв'язаний з характером Пікассо:

Здавен за повір'ям старинних греків, на острові Фаросі, поблизу Єгипту жив пастух Посейдонових тюленів, морський бог Протей. Різнився він особливим хистом — здатністю перемінюватися на будь-яку тварину, рослину чи річ. Часто ролю, яку довелося відіграти Пікассо у формуванні модерного мистецтва називають протеєвою через то, що Пікассо, як Протей, був обдарований талантом мінливости. Різноманітність, то одна з основних прикмет творчости Пікассо.

Хоча львину частину свого тривкого життя, а прожив він 92 роки, Пікассо провів у Франції, він назавжди залишився еспанцем. Народився Пабло Руїс Пікассо 1881 року в оспіваному місті Малязі на півдні Еспанії. Але, вже 1895 року Пікассо переселився на північ, в Барсельону, а в 1896 року з подивугідною легкістю здав вступні іспити до Академії св. Фернанда в Мадриді. 1900 року Пікассо вперше побував декілька місяців у Парижі, де на нього потрясаюче враження зробило малярство Деґа, Лотрека і Сера. Воно остаточно переконало Пікассо, що його власний творчий шлях мусить стелитися у напрямі нових шукань і для того він повинен пірвати з академічним малярством у якому вже поважні досягнення.

Поміж 1900 і 1904 роками, коли Пікассо замешкав постійно в Парижі, він шукаючи за своїм творчим „я", випробував різноманітні стилі. До того промежку часу належить його т. зв. „Блакитний період", у якому приречені постаті сліпців, хворих і викорінених показані у неземному блакитному світі, насиченому не завжди переконуючими співчуттям і ніжністю. На них помітний вплив видовжених манеристичних фіґур Ель Ґреко і немічних зображень Мунка, але вони також карбують початок правдивої майстерности Пікассо і його творчої самобутности. Тоді вперше проявляється протеївська вдача Пікассо — вона штовхає його у новий „Рожевий період": композиції стають вільнішими і більше відкритими, кольорит міняється на рожевий, а тематика розказує про життя цирковців і уявний світ акробатів й комедіянтів, яких меланхонійна ізольованість ще нагадує пройдений „Блакитний період".

Час, коли Пікассо вступав на творчу арену, був виповнений атмосферою відвороту від імпресіоністичного натуралізму Моне, Піссаро, Сіслія, Ренуара, Деґа й інших, головним бажанням яких було відтворити тільки негайне і загальне враження. Нові малярські прагнення того часу надавали значення іншим вартостям. У Поля Сезанна і Жоржа Сера була наголошена форма і намагання впорядкувати об'єм, переважали тривалі ефекти над спонтанністю і короткотривалістю. У Вінсента Ван Ґоґа і Поля Ґоґена зустрічаємо звернення до емоцій і удохновлення змісту, але з контролем форми, протилежне до імпресіоністичного підкреслення виключно зорових ефектів. Хоч мистецький дебют Пікассо критика зустріла зі значним вирізненням, то сам Пікассо добре розумів — у нових, змінливих часах, щоб втриматися на поверхні треба показати щось небаченого, неочікуваного. Пікассові вагання ще скріплювала свідомість того, що, наприклад, його картина „Жінка прасує" 1904 року блідне поруч картин Деґа з подібним сюжетом. Велика ретроспективна виставка праць Сезанна 1907 року і експресивна сила вислову примітивного мистецтва Африки й Іберії були свіжим надхненням, яке наново спонукало Пікассо перерішити стиль власної творчости. Того ж року, після місяців скулчених зусиль Пікассо розпочав працю над безпрецедентним твором, сьогодні загально відомим під назвою „Панни з Авіньйону". Тут він відкинув не лише свої попередні здобутки, але і цілу спадщину европейського малярства, щоб почавши від первнів випробувати нові теорії творчости за допомогою Сезанової композиції і запозиченого від примітивів концепційного підходу до розв'язки мистецького твору. І хоча картина „Панни з Авіньйону" не була цілковито закінченою, то все таки вона становить вихідну точку в історії розвитку мистецтва — відкриває двері до нової інтерпретації передачі простору в образотворчому мистецтві, прозваної кубізмом.

До 1912 року Пікассо спільно зі своїм приятелем Браком працювали над розв'язкою проблем кубізму. Взявши за вихідну точку повчання Сезанна, що треба бачити природу немов циліндри, кулі й стіжки, вони вивели з неї крайні висновки. У 1908 році Пікассо і Брак щоденно зустрічалися, щоб обговорювати працю один одного й відвідувати музеї і ґалерії. Через їхнє близьке спілкування неможливо розділити внесок в мистецтво кожного зокрема. Вони підпорядкували себе цупкій інтелектуальній і мистецькій дисципліні, створивши нове естетичне мистецтво зосереджене на давніше незнаному способі відтворювати простір, навмисне звузивши його кольорит до гами невтральних кольорів — брунатного, сірого, зеленого і їхніх відмін.

Спираючися на малярство Сезанна і примітивне мистецтво племен Африки, Пікассо й Брак запозичили в них деякі елементи форми, кольорів, техніки. Перелицювали їх з зовсім іншого погляду: аналітичного розуміння предмету. Такий підхід вимагав зображення в одному пляні якнайбільше знання про змальовуваний предмет. Показати „ідею" предмету: як він виглядає, якщо на нього дивитися в той самий час з різних кутів, який він у перерізі, які форми у ньому повторюються, який його стосунок до навколишнього простору й насвітлення.

Кубізм, відкинувши давню методу передавати простір з застосуванням лінійної перспективи, пропонував розв'язати цю проблему інтелектуально за допомогою багатогранности. Себто довколишню атмосферу слід уявити, неначе низку прозорих площин. Крізь них око глядача ведене в глибину за допомогою пруга вздовж обрисів предмету, поставленого діяґонально або вертикально до площин образу, нанесеного так ніби він вдирається в простір. Таким чином, Пікассо і Брак відчинили предмет, зливши його з довкіллям — історичний крок вперед у малярстві і скульптурі.

На мистецькій арені Европи кубізм з'явився неочікувано, зі силою вибуху — Найрадикальніший зірванням зв'язків з мистецькими традиціями від часу Ренесансу. Про Пікассо заговорили по-новому, як про новатора, першого з перших. Все таки славу довелося Пікассо поділити з Браком. Бо хоч Пікассо промостив формально дорогу кубізмові розкладом форм у картині „Панни з Авіньйону" 1907 року, то вже наступного року Жорж Брак виставив свої краєвиди, перші кубістичні твори в повному розумінні цього слова. Будівлі, дерева і постаті, зведені до найпростіших геометричних тіл, спонукали критиків говорити про куби.

(Закінчення буде).

ПОЧАЛАСЬ ОСІННЯ КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ! МЕТА: 2,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ВСТУПАЙТЕ В РЯДИ НАЙБІЛЬШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ!

Сторінки...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

монотонними і безбарвними статтями і репортажами, авторами яких є безвільні манекени. Ця стаття ще й тому є білим круком, що вона не є копіювальною машиною фразеології комуністичної партії, а речником правди. Цим самим у ній сила, яка може порушити, прокинути цих, хто дорожить цінностями української культури. А зокрема, що тут преважливе, що автор цієї статті — це людина, яка одверто виступила в обороні цих цінностей, яка поставила справу ясно, перестерігаючи перед тими, які „підступно" і „злокавмисно" прямують до їхньої руїни.

Єдина тут пляма... на сонці, єдине... але. Якщо приглянутися уважливіше тій статті, її записаним рядкам, то, на превеликий жаль, її автор ані одним словечком не пише про якого народу цінності тут ведеться мова, так начебто назву „український", враз із пам'ятками зарили в землю ці ж горезвісні бульдозери, які руйнують кургани.

Десять років існування парафії св. Андрія

Десять років тому з благословенням Архиєпископа Константина та декана о. пресвітера Ф. Білецького заіснувала українська православна парафія св. Андрія в Давнерс Ґров, Ілліной. Спершу винаймали приміщення в протестантській церкві. Першими священиками були оо. Ї. Писар і О. Кулик. Місцева громада збільшувалася, причиною чого; зокрема був далекий доїзд до Чікаго та дорожнеча бензини. Необхідно було придбати власність. Це сталося чотири роки тому.

Сьогодні парафія св. Андрія в Едісоні, Ілліной, нараховує понад сотню вписаних родин. Завдяки відважним, та здоровому міркуванню парафія придбала 15 акрів землі з забудовами. Одна із будівель була перероблена на церкву, а в другій живе отець настоятель.

Від самого початку придбання власности половина землі була приділена для цвинтаря. Цвинтар узаконено з усіма правилами і затверджено статутом стейту Ілліной. Між іншим, це найбільший, якщо не єдиний цвинтар у стейтах середнього заходу, який є власністю української православної парафії.

Динамічна громада не зупинилася на перебудові приміщення для церкви; негайно розпочалася будова кухні з найновішим устаткуванням. Кухня може обслуговувати сотні повних обідів. По суботам у цій кухні сестриці приготовляють вареники, які стали популярними між довколишніми жителями.

На початку існування парафії хором керував св.п. проф. І. Трухлий. Згодом цей фах перебрав його син д-р Василь Трухлий. Хор парафії св. Андрія зараховується до найкращих у Чікаго й околицях. Крім парафіяльного хору, д-р В. Трухлий також диригує чоловічим хором „Сурма" в Чікаго

Парафію вже другий рік очолює отець настоятель Юрій Красевич. Треба зазначити, що з приходом о. Юрія появилося коректніше розуміння Святої Літургії та участи молящих у ній. Це сталося завдяки повчальним проповідям та лекціям на релігійні теми, і за це отцеві настоятелеві належиться подяка від усіх парафіян.

Пляни парафії великі. Запроєктована будова нової церкви і проєктується будівля кондомініумів для пенсіонерів - українців.

Протягом цього року відбувалися і відбудуться концерти парафіяльного хору та семінари, проведені, о. Юрієм на релігійни теми. Святкування декади парафії буде закінчене величавим ювілейним бенкетом 15-го листопада цього року в Нордік Гілс Кавнті Клаб в Айтеска, Ілліной.

Одна із наймаркантніших рис парафії св. Андрія — це середній вік членів, який за останнім переліком був тридцять шість років, із великим приростом молоді. При парафії існує школа украінознавства і активна група Ліґи Православної Молоді

Жорж Василенко

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.
Д-ра ВОЛОДИМИРА ПРОКОПОВИЧА

складають на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД
по 100.00 долярів:

Д-р ВОЛОДИМИР І ЛІДІЯ КАССАРАБИ
Д-р ОЛЕКСАНДЕР І ЯРОСЛАВА ФАРІОНИ
Д-р ЕВСТАХІЙ І МАРІЯ ЮРКЕВИЧІ

В ПАМ'ЯТЬ МОЄЇ НЕЗАБУТНЬОЇ ДРУЖИНИ МАРУСІ МУЗИКИ БАТЮК

Дня 22-го липня 1980 року, Відійшла у Вічність, на 77-му році життя, наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І ТЕТА

бл. п.

МАРУСЯ МУЗИКА БАТЮК

Померла у шпиталі св. Івана у Квінсі. Півтора року перед смертю дістала удар мозку, та стратила зір, що було великим ударом для Неї і для нас.

Покійна народилася 12-го березня 1903 р. в селі Велика Плавуча, Зах. Україна. Молодою дівчиною приїхала до Америки і замешкала в Ню Йорку, де в 1930 р. вийшла замуж за Володимира Батюка.

Супружжя замешкало в Ню Йорку, а по якомусь часі перенеслося до Ріґо Парк, Н. Й. 50 років супружого життя пройшло в щастю і любові. Покійна була лагідної вдачі, вірною дружиною і доброю матір'ю. Любила людей і в потребі ніколи не відмовляла помочі. Цікавилася громадськими справами, а зокрема життям Українського Народу в Україні (Їздила в Україну 1960 і 1968 рр.).

Належала до Українського Товариства ім. Лесі Українки і була активною членкою. Готовістю помагати другим, з'єднала собі багато друзів.

У Manhattan Trade School, закінчила курси шиття, крою та шиття жіночих капелюхів Trade Millinery і у 1942 р. вступила до юнії I.L.G.W.U. відділ 22, де працювала 22 роки при шиттю жіночого убрання.

Хай у всіх, хто Її знав, залишиться про Неї добра і вічна пам'ять!

ПОДЯКА

Складаю щиру подяку Родині, Друзям і Знайомим, які прибули, щоб віддати пошану пам'яті моєї Дорогої Дружини.

Дякую всім, що приїхали та привезли других, які прислали квіти, що вкрили домовину.

Всім щира подяка.

ВОЛОДИМИР БАТЮК — муж
Син з Дружиною і двох внуків
Дві сестрінки — АННА І МАРІЯ
Брата Син і сестрінки Дочка в Америці
та Родина в Україні

Філядельфія і околиця!

В неділю, 28 вересня 1980 р., о год. 2 по пол. в залі Дому УНСоюзу

при 5004 Н. Олд Йорк Рд., ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 397, 422, 424, 430 і 479.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-провірка дотеперішньої організаційної праці Округи.
3. Обговорення посиленої, осінньої організаційної кампанії, метою якої є приєднати 2,000 нових членів.
4. Обговорення загальних союзових справ.
5. Внески, запити і закриття зборів.

У Зборах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
о. Степан Біляк, головний контролер УНС
д-р Богдан Гнатюк, головний контролер УНС
Іван Одежинський, головний радний УНС
Степан Гавриш, обласний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інсп. Осип Бакай *почесний голова* — **Петро Тарнавський** *голова*
Василь Колінко *секретар* — **Іван Данківський** *касир*

Крайова Управа
Українського Патріярхального Товариства в ЗСА

з жалем і смутком повідомляє своїх Членів і все Українське Громадянство, що 3-го вересня 1980 року, несподівано, помер, а 6-го вересня був похоронений на цвинтарі Господнього Гробу біля Детройту

бл. п. д-р

ВОЛОДИМИР ПРОКОПОВИЧ

провідний член мирянського руху, голова Контрольної Комісії Українського Патріярхального Товариства, член Першої Української Дивізії УНА, учасник бою під Бродами, лікар-хірург і активний член Українського Лікарського Товариства.

Горем прибитій Родині, висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

У глибокому смутку повідомляємо, що 15-го вересня 1980 року в Торонто, Канада, на 73-му році життя, помер родженець Волині

бл. п.

ВАСИЛЬ ПРИСТУПА — ХОЛОДНИЙ

член-основоположник ОУН на Волині, активний діяч по створенні УПА на Поліссі у 1941 році і там працював, як вишкільний інструктор. В 1943 році переходить до УЛС — Український леґіон Самооборони, де повнив службу, як вишкільний старшина-інструктор протипанцерної зброї. Кінець Другої світової війни застає Його в Українській Дивізії УД УНА, відтак полон, Італія, Ріміні та еміґрація.

Відійшов від нас незрівняний патріот-борець.

ПОХОРОН — в суботу, 20-го вересня 1980 р., о год. 10-ій ранку на український православний цвинтар св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ГОЛОВНА КОМАНДА СВУР

Пресовий Фонд „Свободи"

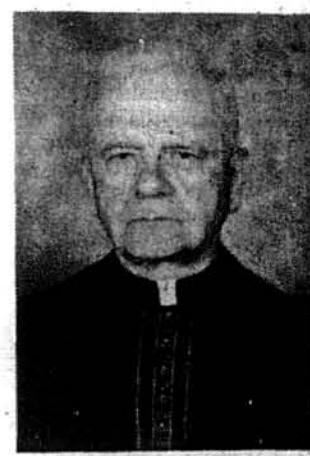
На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 20

Ім'я	Сума
М. Притула, Стейтсбюро	$25.00
В Возьний, Гемпстед	17.50
Б. Малишкевич, Ніяґара Фоллс	12.50
О. Цап, Вінніпеґ	12.50
А. Курас, Мейс Лендінґ	10.00
П. Кучкуда, Брік Тавн	10.00
Я. І. Пацлавська, Коледж Парк	10.00
Т. В. Зенчак, Норт Брансвік	7.50
М. Мисюк, Линбрук	7.50
М. Плеш, Віллимантик	7.50
Д. Смерека, Порт Вю	7.50
М. Вартошик, Сиракюз	5.00
А. Гринчишин, Фрімонт	5.00
П. Заневчик, Ляшін	5.00
И. Зубрицький, Джерзі Сиcті	5.00
Т. О. Кулицький, Монтреаль	5.00
Т. Куляс, Клівленд	5.00
Л. Лисняк, Плендовм Мейнор	5.00
Г. Паранчук, Ляшін	5.00
І. Пиндус, Сиракюз	5.00
М. Федор, Флемінгтон	5.00
д-р І. Чорнейко, Дандес	5.00
В. Щока, Фінікс	5.00
Ю. Торбич, Мейплвуд	4.50
М. Шкавритко, Вінніпеґ	4.40
Д. Заневич, Тандер Бей	3.90
С. Грицишин, Картерет	3.00
М. Криворук, Сілвер Спрінґ	3.00
М. Андруховський, Амстердам	2.50
Н. Варій, Стретфорд	2.50
Д. Вишньовський, Вінніпеґ	2.50
П. Войтович, Балтимор	2.50
С. Воланський, Редінґ	2.50
С. Гасяк, Ст. Джозеф	2.50
Н. Граб, Монтреаль	2.50
П. Демчук, Воррен	2.50
д-р Т. Б. Залуцький, Адельфі	2.50
О. Зарічний, Сиракюз	2.50
С. Каша, Роґвей	2.50
Н. Краєвський, Гіллсайд	2.50
П. Кушнірчук, Чікаґо	2.50
А. Ликтей, Лонг Айленд Сіті	2.40
Б. Мазурак, Альвінстон	2.50
І. Макар, Бруклин	2.50
Б. Мацук, Берлін	2.50
О. Оленчук, Равенна	2.50
Г Олійник, Філядельфія	2.50
І. Пасічник, Ремсей	2.50
И. Пекельний, Торонто	2.50
М. Пирожик, Куртісвілл	2.50
М. Пінковський, Елизабет	2.50
І. Подільчук, Юніон	2.50
М. Рибчук, Нютавн	2.50
О. Росляк, Едмонтон	2.50
С. Серабин, Лонг Айленд Сіті	2.50
В. Сосяк, Форест Гіллс	2.50
О. М. Тишовницький, Лос Анджелес	2.50
Н. Топольницький, Калґарі	2.50
К. Туркоць, Гарфілд	2.50
В. Тустанівський, Воррен	2.50
М. Яремчук, Вервин	2.50
І. Гассак, Істон	2.20
Р. Білоус - Кратко, Лейквуд	2.20
Я. Г. Келебай, Монтреаль	2.00
д-р В. Копач, Ріджвуд	2.00
Г. Ріжок, Монтреаль	2.00
І. Озоровський, Джерзі Сіті	2.00
В. Романцьо, Вудгейвен	2.00
М. Спонтак, Ляшін	2.00
Н. Осадча-Яната, Бруклин	2.00
П. Швець, Елкгарт	1.50
В. Барбадин, Нюарк	1.30
С. Савчишин, Норт Ванкувер	1.20
О. Метельський, Нортгемтон	1.00
М. Стасів, Рочестер	1.00
П. Стельмах, Міссісауґа	1.00
С. Кіт, Монтреаль	.50

Перед ювілеєм о. митр. Зенона Злочовського

Філядельфія, Па. /лш/. — У неділю, 21-го вересня ц. р., парафія Помісної Католицької Церкви ім. св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавні, Па., пригород Філядельфії, відзначатиме 40-ліття священослуження свого настоятеля о. митр. Зенона Злочовського в ділянці церковної музики.

О. митр. Зенон Злочовський

Отець митрат Злочовський прибув до ЗСА з Польщі у 1977 році. Син учителя і кол. старшини УГА, о. Ювілят отримав духовні свячення від преосв. єпископа й Ісповідника Віри, о. Григорія Лакоти в Ярославі 16-го червня 1940 року. До 1949 року о. Ювілят був душпастирем й катехитом на Лемківщині /Тісна, Явірник, Команьча/, а коли душпастирювання на Лемківщині стало далі неможливим його перенесено на польські землі. Все ж таки, в 1958 році о. Ювілят повернувся до Команьчі, де душпастирював впродовж 10 років. В 1968 році став душпастирем у Вроцлаві, де перебував до свого виїзду до Канади й ЗСА. В 1965 році кардинал-примас Вишинський нагородив о. Ювілята крилошанськими відзнаками, а в 1975 році Патріярх, Блаженніший о. Йосиф, — митрою.

Отець митрат З. Злочовський серед нас тільки три роки й тому про його композиторську творчість ще мало відомо. Перебуваючи на засланні під Варшавою в 1949 1952 роках, о. Ювілят мав змогу студіювати контрапункт і композицію в о. Генріха Новацького, професора духовної музики у Вищій Музичній школі у Варшаві й диригента катедрального хору. У результаті, з 1960 року о. Ювілят почав творити церковну музику і цій творчості й досі присвячує весь свій вільний час. У його творчому доробку 68-ім „Служб Божих" на чоловічі, жіночі й мішані хори, крім менших творів, усього — близько 6,000 нотних сторінок. Чималою несподіванкою для самого о. Ювілята був факт, що на XIY Міжнародному фестивалі ораторно-кантатної музики у Вроцлаві, 3-го вересня 1979 року, хор державної Філармонії в Ополі виконав одну із „Служб Божих" о. Злочовського при вщерть заповненій залі /„Ауля Леопольдіяна"/ Вроцлавського університету. На цьому концерті виконано 14 окремих частин Літургії, а закінчено концерт грімким „Многая літа". Слухачі „Служби Божої" у виконанні 90-особового хору, — дир. Ян Людвіґ, соліст-бас Войцех Ян Сьметана, — прийняли твір о. Ювілята з захопленням, нагороджуючи його могутньою бурею оплесків. У польській пресі, як також у варшавському „Нашому слові", появились були прихильні рецензії на цей концерт.

Ювілейні врочистості відбудуться на посілості парафії ім. св. Архистратига Михаїла при 1013 Факс Чейс Ровд у Дженкінтавні в год. 3-ій після полудня посвячення пропам'ятного хреста на тому місці, де у 1976 році Патріярх — Блаженніший о. Йосиф служив Св. Літургію й посвячував площу. З черги, в 5-ій годині після полудня о. митрат Маріян Бутринський з Чікаґо в сослуженні отців із ЗСА й Канади служитиме польову благодарственну Св. Літургію в намірені о. Ювілята. Ювілейні святкування завершаться бенкетом з мистецькою програмою, що її підготовляє артист Володимир Шашаровський, член парафії. Парафіяльна рада й парафіяни церкви св. Архистратига Михаїла радо вітатимуть гостей на цих урочистостях.

Веселий день каси „Самопомочі" в Равнд Лейку

День 2-го серпня цього року на великих просторах оселі "Самодопомога" в Равн Лейку став днем року — кооперативним днем. Погода — немов на замовлення. Здавалося, що всі члени каси, а їх є понад сім тисяч, приїхали на спільну зустріч — пікнік, кооперативний Веселий день.

Господарі свята, екзекутива дирекції каси "Самопоміч" в Чікаґо, вітали кожного учасника окремо. Роман Бігун приїхав день скоріше, щоб все підготовити, а зокрема — "голосникову систему", яка звичайно не дописує, коли найбільш потрібно. Цим разом все "грало", а що важливіше, Роман Бігун як майстер церемоній був на вершинах свого завдання. Йому, як звичайно, дехто докучав, бо там або дитина згубилася, або жінка від чоловіка — чи протилежне, або кликали на допомогу лікаря Харкевича, голову УККА, який давав першу допомогу. Їжі було до міри, а забав, зокрема для дітей, фахово-мистецько опрацьованих, до схочу. Їх організував і ними провадив Євген Літвінов.

Свято почалося спільною Службою Божою, яку відправив о. прелат Леськів, парох католицької церкви св. О. Миколая. У Службі Божій брали участь всі гості — молодші й старші. Піснею "Боже Великий", яка пролунала по цілій околиці Равнд Лейку, закінчено першу частину свята.

У другій частині майстер церемонії Р. Бігун привітав кооперативних провідників, а президент каси "Самопоміч" Роман Мицик мав палке слово — слово про допомогу один одному, про взаємолюбов і відданість кооперативній ідеї. Мистецькою частиною провадив маестро Літвінов. З ним приїхало багато учасників сумівського танцювального ансамблю "Україна", які повних дві години забавляли гостей. Паяци, немов би члени справжнього цирку, ходили поміж гостями і розвеселяли всіх своїми дотепами. Танцем "Трясушка" закінчено мистецьку частину, а для маестра посипалися ґратуляції від усіх гостей.

Спортовці шахісти та бриджисти завзято воювали за перші нагороди.

Кульмінаційною точкою веселого дня було розігравання нагород, а зокрема авта, яке цього року виграв Богдан Фостяк. До пізної ночі всі забавлялися під звуки гарних українських мелодій, якими завідував Михайло Пилипчак. Навіть два автобуси емеритів, які звичайно все роблять на час, не хотіли їхати додому. Час від часу майстер церемоній говорив про користі для наших членів. Наприклад, він згадував, що в касі "Самопомочі" дають найкращі цертифікати, найвищу дивіденду, студентські позики, найширші услуги для "бизнесів" тощо. Всі працівники каси були активно заанґажовані в праці та разом з членами керівних органів працювали цілий день. Організацію Веселого дня провів Павло Олексюк.

Веселий день каси "Самопоміч" був вдалий. Шкода, що такий короткий. Направду було приємно прислуховуватися до розмов гостей. Всі дискусії починалися з політики, але таки кінчалися на касі. Це ще один приклад, що зорганізована громада при нашій касі "Самопомочі" знайшлася, — за словами директора Р. Мицика, — в гарному товаристві, де відчувалося взаємопошану, відданість до кооперативної ідеї і любов до добра і краси. Організаторам належиться признання, а громаді подяка за участь.

Дмитро Григорчук

7-ий спортово-вишкільний табір ім. О. Карачевського

Сьомий спортово-вишкільний табір, що його підготував і перевів загін "Червона Калина", відбувся на Вовчій Тропі від 26-го липня до 9-го серпня ц. р. Цей табір у своїй назві вшанував пам'ять члена загону св. п. О. Карачевського, якого замордували німці на 36-му році життя в 1945 році. В складі підготовчого комітету віддано працювали пластові сеніори: Ю. Струтинський — голова, М. Лозинський, Б. Михайлів, О. Савчинський, Л. Штинда, І. Декайло, Б. Титла, О. Кебало, Н. Близнак, Н. Голинський. У таборі взяло участь 70 пластунок і пластунів і 22 члени булави: — отаман пл. сен. Н. Нинка, осаул — пл. сен. М. Лозинський, духова опіка — о. Л. Ґолден, канцлер — ст. пл. Л. Слободян, обозний — ст. пл. Т. Сілецький, обозна — ст. пл. О. Ярема, медична опіка — п-на Р. Халупа, головний інструктор — Н. Близнак. Інструкторами були тринадцять старших пластунів.

До програми табору входили: легка атлетика, метавка, стрільба луком і крісом. Таборовики мали змогу грати в копаного м'яча, кошиківку, відбиванку та удосконалювати вміння плавати в обидвох басейнах оселі.

Крім практичного спорту, були теж ґутірки про першу допомогу, про українських олімпійських чемпіонів, вплив алькоголю, тютюну та наркотиків на здоров'я, суддювання і спортову поведінку. В часі табору відбулася таборова "Олімпіяда", в якій перше місце в скоку у височінь здобув пл. розвідник А. Андріюк — 5-11" і в меті диском — 115'7".

Для розваги влаштовано дві вечірки, а в п'ятницю перед закриттям табору прощальну ватру. Табір відвідав голова УККА мґр І. Базарко; голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Євстахія Гойдиш, разом з крайовою комендантою пластунок пл. сен. І. Куровицькою. Табір відвідали теж представники СУМ-А і ОДУМ.

Першунами табору вийшли пл. розв. Т. Ганкевич, пл. розв. У. Лисняк. Чашу для першунів уфундував пл. сен. О. Савчинський. Перше місце за найкращу пластову поставу здобув теж пл. розв. Т. Ганкевич.

Цього року погода дописала, майже не було дощу і таборовики вповні використали час в таборі, удосконалились у згаданих ділянках спорту. Дуже добра була співпраця між комендантом і булавою, а молоді спортовці здисципліновано відбували всі точки програми. Табір був успішний настільки, що загін "Червона Калина" повинен продовжувати б ці табори і в майбутньому.

О. К-ин

Ще один успішний Український день

Цьогорічний Українсько-американський день, який відбувся 17-го серпня на площі якраїнської православної церкви св. Тройці, був пов'язаний із 30-ми роковинами існування Відділу УККА в Боффало. Цим роковинам була присвячена офіційна частина програми, якою започатковано імпрезу. Відкрила її голова Відділу Даша Процик. Дальше ведення програми спочивало в руках культурно-освітніх референтів Відділу — Ігоря Чмоли й Ігоря-Мороза. Програма почалася двома гимнами: американським і українським, та молитвою, що її провів настоятель церкви св. Тройці о. Богдан Сенцьо. Його ж молитвою закінчено теж офіційну частину програми. Відповідну доповідь виголосив д-р Михайло Лоза. Крім нього з короткими промовами виступили: д-р Едвард О'Коннор, цьогорічний голова Комітету Тижня Поневолених Націй, і Ел Дамато, який старається за вибір на становище сенатора.

Безпосередньо після офіційної частини програми наступила мистецька частина, яка продовжувалася другим наворотом в пізніших годинах. В мистецькій частині участь брали: запрошений із Ошави, Канада, сумівський танцювальний ансамбль "Соколи" під проводом Володимира Матичака, Марії Кінах, Галини Харин і Галини Лучко, та два місцеві колективи: танцювальний гурток "Калина" під проводом Лідії Стеценко, і недавно зорганізована молода оркестра "Лицарі України" під проводом інж. Миколи Стеценка. Крім батьків — Лідії і Миколи Стеценків, членами оркестри є їх три сини: Віктор, Павло і Іван, та з-поза родини Стеценків — Роман Боднарський і Андрій Вітик. Всі мистецькі одиниці вив'язалися гідно із своїх завдань, за що здобули признання з боку чисельних глядачів; було глядачів біля одної тисячі.

Крім мистецької програми були ще й інші види атракції з танцювальною забавою у вечірніх годинах включно. До танців під час забави приґравала оркестра Павла Василишина. Він подбав також про апаратуру, при допомозі якої по площі лунали звуки українських пісень і музики. Гості мали можливість оглядати картини двох місцевих мистців: Мар'яна Борачка і Григорія Марвіна.

Під час Українсько-американського дня діяли кіоски, в яких можна було придбати дещо з дрібних речей, дещо з творів українського мистецтва, а також і книжки. Були льотерії. Головна льотерія — спонзорована Відділом УККА — дала можливість щасливцям виграти три нагороди: 200 дол, 100 дол. 50 дол. Була забезпечена також і харчова сторінка старанням Сестрицтва св. Ольги при церкві св. Тройці, 49-го і 97-го Відділів Союзу Українок, ОЖ ОЧСУ і частинно батьківського комітету "Рідної Школи" та СУМА — осередку ім. Лесі Українки.

Влаштуванням імпрези займався міжорганізаційний комітет під проводом екзекутиви Відділу УККА. Про те, що Українсько-американський день був загально громадською імпрезою свідчили — крім масової присутности — також і прапори окремих місцевих товариств і організацій — уставлені на трибуні, де проходила офіційна і мистецька програма.

Частина доходу з імпрези буде призначена на видання матеріялів про поселення українців у Боффало й околиці.

Михайло Лоза

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го ВЕРЕСНЯ 1980 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. 1-3 по пол., в залі церкви Св. Марії при Вашінґтон вул. у Кліфтоні. Просимо всіх на збори. — Управа.